

Novice pravijo, da ogerski beguni se mislijo na turški otok, „Kandia“ imenovan, preseliti. — Predvčerajšnjim smo zvedili iz Celjovca, da je ogerski grof Edmund Zichy ondi prebivajočiga ogerskiga generala Görgeya vstrelil. Görgey je namreč v začetku Ogerskiga punta med mnogimi družimi plemenitaži tudi Zichyoviga brata grozovito obesti ukazal, in to moritev svojiga brata je zdej grof Zichy nad Görgeyam maševal. Ali je pa ta novica tudi resnica ali ne, še ne moremo zagotoviti. — Nadvojvoda Albrehta, ki se je bil unidan po železnici v Ljubljano pripeljal, so izvolili Cesar za vodja tiste armade, ki se bo, 50000 mož močna, na Českim na opáz (mende zoper kakiga ptujiga sovražnika) postavila, — armadi pa, 22000 mož močni, ki se bo v enaki namen na Tiroljskim zbrala, je vodja knez Švarcenberg. — Papež je iz svojiga sedanjiga prebivališa Portiči 12. dan preteč. mesca oznanil prihodnjo deželjsko vlado Rimske dežele, ktera pa Rimcam ni clo nič po volji. Tudi časopisi, ki se resnično za mir in réd svetá poganjajo in terdno vstanovljenje Rimskiga prestola za potrebno spoznajo, ne morejo svojih želj zatajiti, da naj bi svobodoljubni oče papež Rimcam tako vlado dali, da bo saj tisti dél Rimcov zadovoljen, ki ne želi Rimske republike. Sicer pa pišejo časopisi, da so se oče papež grozno postarali in da se na Njih obličji vidijo znamenja velikih skerbí. — Na Bavarskim je tako pomanjkanje duhovnov, da se je škof Regensburški na Budjevškiga škofa (Budweis) obernil in ga za nektere duhovnike prosil, ki mu jih je tudi 17 prepustil. — Na Angležkim je bilo lani 449 novih cerkvá dodelanih. — Plačilo za pisma po pošti bo v našim cesarstvu prihodnjič ponižano; Cesar so poterdili prelogo gosp. ministra, da prihodnjič bosta za enojne (einfache) pisma le 2 tarifi, namreč po 3 in po 6 krajcarjev. Za vsako enojno, to je, en lot težko pismo, ki ne gré čez 10 milj deljec, se bo plačalo le 3 kraje., za vse druge čez 10 milj pa le 6 kraje. Ta naprava je gotovo velike hvale vredna. — Kakor se sliši, bojo prišle kmalo nove postave za pôsle po deželi na dan, kterih gotovo vsak gospodar željno pričakuje; zakaj res težko je že brez vsiga réda s sedanjimi pôsli izhajati. Za podlogo tega noviga družinskiga reda je neka izverstna postava cesarja Jožefa od leta 1787 vzéta. — Tudi vesela novica za učitelje se sliši, da se namreč minister úka na vso moč prizadéva, stan učiteljev ljudskih šol poboljšati in naslednje poprave vpeljati: 1) vsi učitelji bojo iz deržavne (cesarske) denarnice plačani in v 3 rede razdeljeni: učitelji v mestih bojo dobivali 600 gld. na leto, — učitelji v terjih 500 gld., — učitelji po vaséh 400 gld. 2) otrokam, ki v šolo hodijo, ne bo treba mesičniga plačila odrajtovati, 3) mežnarstvo bo popolnoma ločeno od učilišva, 4) v vsaki kresii (po novim redu) bo šolsko svetovavstvo. Bog daj, da bi se ta vesela novica tudi kmalo poterdila v prid učiteljev in šól! — Gosp. minister uka je poklical slavniga prof. Čelakowskiga na Dunaj, da naj bi svetoval, kakó naj bi se v gimnazjih prihodnjič mnogoverstni jeziki učili. Silno treba je, to reč dobro prevdariti in mertvim jezikom, kakorsna sta latinski in gerški, ne prednosti dati pred živimi jeziki, ki so slovanski, nemški, laški, i. t. d.

Oznanilo imenitne nove knjige.

Slovencam slavno znani gosp. fajmošter Matija Vertovec, so podali pred nekimi mesci slovenskimu društvu v Ljubljani rokopis svojih shodnih ogovorov, ki so jih pri mnogih priložnostih izustili. Slovensko društvo je častitiga gosp. fajmoštra prosilo, da naj nikar dalje

ne zaderžujejo svojiga spisa slovenskimu ljudstvu, ki njih dela takó visoko cení in čísla — in rodoljubi gospod so se vdali prošnjam slovenskiga društva in mu v njegov dobiček podarili svoj rokopis, ki je ravno zdej pri gosp. Blazniku na svitlo prišel.

Vertovcovo imé je že samo po sebi dostojno priporočilo; ni nam tedej treba shodnih ogovorov na dolgo in široko Slovencam priporočevati. Zató le iz predgovora pristavimo nektere verstice, ktere oznajni namén teh govorov: „Mladi duhovšini“ — pravijo slavní pisatelj „smo hotli z njimi vstreči, kteri je pri mnogoverstnih in večkrat sitnih opravilih zelo težko se še na kaki posebni shod z ogovorom práv pripraviti. Prijatlam domorodniga slovstva smo želeli z njimi vgoditi, ktere slednji enaki sad domovine veselí. Tudi višjim gospodam po mestih in deželi, kteri bi hotli svoje služabnike s zdravim, prijetnim in koristnim branjem obdariti — kakor je zlasti pri Nemcih navadno — jih ponudimo in priporočimo; ravno takó tudi vsim kmetam in rokodelcam, zlasti po samotah — ki ne morejo vselej v cerkev — v domačo službo Božjo, v duhovno rast in v lastno posvečenje. Dobro pridige, s premenovanjem glasú práv in lepo družini brane več zdajo od družiga duhovniga branja, saj so nalaš v izrečenje spisane.“

Cena knjige je 40 krajcarjev.

Vredništvo.

Slovenska droblinica.

Kakor so začeli Slovenci pridno domače pesmi zlagati, takó so začeli tudi v muziko množiga načína národske víze zapletovati ali jih sicer v narodnim duhu zlagati. Te dni sme po gosp. Hercumu v Ljubljani »Dragotinove Okroglice«, ki jih je gosp. Anton Ahčin, naš domorodec v Tominu, za klavir zložil, in ktere bo, kakor slišimo, gosp. Leitermayer v turško muziko prestavil in v gledišu igrati dal. Víze téh »okroglih« so takó prijetne, da jih bo vsaki z veseljem poslušal. Kdor jih pa v rokopisu za klavir želi imeti, jih dóbi pri gosp. Lerherju, bukvarju v Ljubljani, za 24 krajcarjev. Dobrovoljic.

Na znanje.

Današnjemu listu je pridjan obljubljeni del »Mesinske Neveste« slavniga Koseskiga. Namesti ga po pól pôlah Novicam prikladati in takó delo preveč razkositi, smo dali raji vse skupej natisniti, kar nam je slavní mojster blagovoljno podal. —

Evo Slovenci! novo krasno délo pride danes na svitlo, s kterim se zamoremo v resnici ponositi, da je naše — da je slovensko! »Mesinska Nevesta« ni sicer izvorno pisanje, temuč je po Šilerju poslovenjeno — ali kadar se déla perváka nemških pesnikov takó v slovenski jezik prestavljajo, kakor jih naš Koseski prestavlja, se ne more več tako délo predstavljeno imenovati, ampak zadobí vrednost izvorniga. Kdor bo »Nevesto« natanjko prebiral in jo primerjal z nemškim »Braut von Messina«, se bo prepričal, da Koseski ni nikjer za Šilerjem ostal. Celó délo je zopetskoz in skoz takó izverstno, da bravec ne vé: ali bi bolj občudeval krasoto jezika ali pa natanjčnost prestavljanja in pri vsim tem svobodni ték besede, ki se povsod tako gladko obnaša, kakor de bi na nič vezana ne bila. Če je že »Divica orlanska« v mnogih latinskih šolah vpeljana bila za vajo govorníštva, bo v ta namen »Nevesta« še bolj pripravna, zató ker v nji živí še vikši liriski duh, ki človeka, posebno pa mladost, nevedama prešine, naduši in povzdigne!

Kér bo po novih šolskih postavah materni jezik skozi 8 šol vpeljan, ne moremo v prid národniga izobraženja živih želj zamolčati, da bi naš prvi pesnik dalje ne odlašal, vse svoje dela na svitlo dati, ktere so nar krasniši izgledi za vikši pesništvo.

»Novice« se pri ti prilíki gospodu Koseskimu očitno zahvalijo za to imenitno doklado, ktero so po sami rodoljubnosti slavniga pesnika prejéle, in iz serca vošijo, da bi mu okoljšine pripustile, začéto delo kmalo dokončati in svétu izročiti.

Vredništvo.

Današnjemu listu je pridjan 36. dokladni list.